

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
 tel.: 01 45 64 555 / faks: 01 46 10 551, 45 50 726, 46 10 591
 teleks: 22 569 / www.hnb.hr / mb 3269817

**ODLUKA O KLASIFIKACIJI PLASMANA I IZVANBILANČNIH OBVEZA KREDITNIH
 INSTITUCIJA
 ("Narodne novine", br. 41A/2014.)**

- ODGOVORI NA UPITE -

Područje:	Općenito
Tema:	Evidentiranje kamatnih prihoda plasmana rizične skupine C
Broj pitanja:	850
Datum objave odgovora:	27. travnja 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	U članku 22. Odluke o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza kreditnih institucija (u nastavku teksta: Odluka) propisano je evidentiranje kamatnih prihoda od djelomično nadoknadivih plasmana (plasmani rizične podskupine B-1, B-2, B-3), koje je kreditna institucija dužna evidentirati u svojim poslovnim knjigama na računima izvanbilančne evidencije. Budući da nigdje nije definirano evidentiranje prihoda od plasmana rizične skupine C, može se zaključiti da se za plasmane, nakon što se razvrstaju u rizičnu skupinu C, kamatni prihodi više ne evidentiraju. Može li kreditna institucija, iako to nije definirano odredbama Odluke, nastaviti evidentirati kamatne prihode po rizičnim plasmanima skupine C u izvanbilančnoj evidenciji kao isključene prihode, kako bi imala podatke o ukupnim potraživanjima po određenom plasmanu rizične skupine C?
Odgovor:	Način evidentiranja kamata po plasmanima klasificiranim u rizičnu skupinu C nije propisan odredbama Odluke, iz čega se može zaključiti da je kreditnim institucijama prepušteno da same odrede na koji će način evidentirati ove kamate. Stoga, iako to nije definirano odredbama Odluke, kreditna institucija može evidentirati kamatne prihode po rizičnim plasmanima skupine C u izvanbilančnoj evidenciji, kao isključene prihode.

Područje:	Članak 4.
Tema:	Plasmani koji se klasificiraju u rizične skupine
Broj pitanja:	674
Datum objave odgovora:	17. veljače 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Smatraju li se plasmanom i ostala potraživanja od klijenta koja su dio osnovnog ugovora o plasmanu (npr. potraživanja za sudske troškove)?
Odgovor:	Prema članku 4. stavku 2. Odluke u plasmane se uključuju sve aktivne bilančne stavke na osnovi kojih je kreditna institucija izložena kreditnom riziku, te koje je moguće rasporediti na pojedinačnog dužnika, ako su iste klasificirane u skladu s odredbama članka 4. stavka 1. Odluke u skladu s

	MRS-om 39 u portfelj financijske imovine zajmovi i potraživanja i ulaganja koja se drže do dospelosti. Stoga smo mišljenja da se sva potraživanja odnosno dijelovi potraživanja od klijenta kojima je klijent opravdano terećen trebaju smatrati plasmanima u smislu Odluke.
--	--

Područje:	Članak 4. stavak 2. točka 5.
Tema:	Potraživanja s osnove nekamatnih prihoda
Broj pitanja:	841-843
Datum objave odgovora:	27. travnja 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Koji je tretman nekamatne naknade u smislu Odluke, a koja se odnosi na naknade po izvanbilančnim instrumentima, npr. naknada po garancijama? Je li u slučaju kašnjenja klijenta na osnovi te naknade po garanciji duljeg od 90 dana potrebno izvršiti rezerviranje ukupnog iznosa garancije?
Odgovor:	Na potraživanja s osnove naknada koje se odnose na izvanbilančne instrumente (npr. naknade za izdane garancije), po kojima dužnik kasni s plaćanjem duže od 90 dana, kreditna institucija dužna je u skladu s člankom 18. stavkom 7. Odluke provesti stopostotni ispravak vrijednosti bez obzira na njihovu materijalnu značajnost. Visina rezerviranja za izdane garancije treba biti jednaka iznosu očekivanih budućih izdataka radi plaćanja po izdanoj garanciji, koji kreditna institucija neće moći nadoknaditi od nalogodavca za izdavanje garancije (članak 35. stavak 2. Odluke).

Područje:	Članak 7. stavak 1.
Tema:	Urednost u podmirivanju obveza
Broj pitanja:	914
Datum objave odgovora:	27. travnja 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Odnosi li se odredba članka 7. stavka 1. Odluke na nivo klijenta ili nivo plasmana? Koji bi bio tretman plasmana kod kojih je kašnjenje manje od 90 dana, a dospjelo nenaplaćeno potraživanje veće od 1.750 kuna?
Odgovor:	Odredba članka 7. stavka 1. općenito definira dužnikovu urednost kao situaciju u kojoj dužnik na razini pojedinačnog plasmana ne kasni dulje od 90 dana i da iznos duga koji se podmiruje sa zakašnjenjem nije materijalno značajan (nije veći od 1.750 kuna). Plasmani kod kojih dužnik kasni s podmirenjem svojih obveza manje od 90 dana (unatoč tome što je iznos dospjelih nenaplaćenih potraživanja veći od 1.750 kuna), a koji prema članku 7. stavku 1. nisu uredni, mogu do daljnjega ostati u rizičnoj skupini A.

Područje:	Članak 7. stavci 1. i 2.
Tema:	Produljenje roka otplate kredita na temelju Dodatnih mjera Vlade RH
Broj pitanja:	1428
Datum objave odgovora:	23. siječnja 2013., ažurirano 18. lipnja 2014.

Pitanje:	Vlada RH, na prijedlog Ministarstva financija i Hrvatske banke za obnovu i razvitak (u nastavku teksta: HBOR), na sjednici održanoj 17. svibnja 2012. donijela je Odluku o uvođenju dodatnih mjera za gospodarski oporavak i razvitak za korisnike kredita po Modelima A i A+ (u nastavku teksta: Dodatne mjere Vlade RH). Prema Dodatnim mjerama Vlade RH, rok otplate odobrenog kredita Modela A i A+ s originalnim dospeljem do tri godine može se produljiti na rok do pet godina, a unutar tog roka može produljiti i poček. Navedene izmjene uvjeta odobravalu bi se sukladno zahtjevima korisnika kredita i uz suglasnost poslovnih banaka i HBOR-a. Je li takav prolongat prihvatljiv s aspekta primjene odredbi članka 7. stavaka 1. i 2. Odluke?
Odgovor:	Prema članku 7. stavku 1. Odluke dužnikova urednost u podmirivanju obveza jest njegova sposobnost da u cijelosti podmiruje obveze prema kreditnoj instituciji s osnove plasmana u ugovorenim iznosima i ugovorenim rokovima, a samo iznimno i povremeno po isteku dospelja, pod uvjetom da zakašnjenje u podmirivanju obveza dužnika nije dulje od 90 dana i da iznos duga koji se podmiruje sa zakašnjenjem nije materijalno značajan. Člankom 7. stavkom 2. Odluke propisano je da se ne smatra da urednost dužnika u podmirivanju obveza postoji u slučaju restrukturiranja plasmana. Ističemo da sama činjenica da kreditna institucija produljuje rok dospelja plasmana ne čini nužno neurednost dužnika u podmirivanju obveza, u skladu s člankom 7. stavkom 2. Odluke. Naime, ako se rok dospelja plasmana produljuje samo zato što je to omogućeno na temelju Dodatnih mjera Vlade RH, a ne zato što je pogoršan bilo koji od općih kriterija klasifikacije, tada se takvo prolongiranje plasmana ne smatra neurednošću u skladu s prethodno navedenim odredbama. Međutim, ako se rok dospelja plasmana produljuje na temelju Dodatnih mjera Vlade RH zbog pogoršanog bilo kojeg od općih kriterija klasifikacije, tada kreditna institucija treba postupiti u skladu s prethodno navedenim odredbama Odluke, prema kojima se ne smatra da postoji urednost dužnika u podmirivanju obveza. Također, na takav bi se plasman primjenjivale odredbe članka 24. Odluke.

Područje:	Članak 8. i članak 37.
Tema:	Nekretnina kao primjereni instrument osiguranja
Broj pitanja:	254
Datum objave odgovora:	31. srpnja 2009., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Priznaje li se nekretnina kao adekvatni instrument osiguranja ako korisnik kredita nije vlasnik nekretnine koja se daje u zalog?

Odgovor:	Mišljenja smo da se sukladno Odluci nekretnina može priznati kao primjereni instrument osiguranja naplate potraživanja i u slučaju kad korisnik kredita nije vlasnik nekretnine nad kojom se zasniva hipoteka ili fiducijarni prijenos vlasništva. Nekretnina se može smatrati primjerenim instrumentom osiguranja naplate potraživanja ako ispunjava sve uvjete propisane člankom 8. i člankom 37. stavcima 1. do 10. Odluke.
----------	--

Područje:	Članak 9.
Tema:	Definiranje grupe povezanih osoba
Broj pitanja:	754
Datum objave odgovora:	11. ožujka 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Budući da je jedan od indikatora gospodarske i financijske povezanosti i situacija u kojoj je znatan dio proizvodnje određenog proizvođača namijenjen jednom kupcu, čini li obrtnik kojem je znatan dio proizvodnje namijenjen velikom trgovačkom lancu grupu povezanih osoba s tim trgovačkim lancem? Je li potrebno pojedinačno procjenjivati izloženost ako izloženost prema obrtniku nije pojedinačno značajna izloženost sukladno članku 9. Odluke, ali postaje pojedinačno značajna ako se promatra zajednički s trgovačkim lancem?
Odgovor:	Osnova gospodarske povezanosti jest vjerojatnost da će zbog pogoršanja ili poboljšanja gospodarskoga stanja jedne osobe doći do pogoršanja ili poboljšanja gospodarskog stanja jedne ili više osoba. Ako je znatan dio proizvodnje određenog proizvođača (u navedenom primjeru, obrtnika) namijenjen jednom kupcu (u navedenom primjeru, velikom trgovačkom lancu) potrebno je utvrditi čini li ih ta činjenica gospodarski povezanim. Ako zaključite da pogoršanje gospodarskog stanja velikog trgovačkog lanca može utjecati na pogoršanje gospodarskog stanja tog obrtnika potrebno ih je promatrati kao grupu povezanih osoba. To znači da ako izloženost prema obrtniku i trgovačkom lancu promatrana zajedno prelazi iznos propisan člankom 9. Odluke, i izloženost prema obrtniku potrebno je pojedinačno procjenjivati.

Područje:	Članak 12.
Tema:	Procjena kreditnog rizika portfelja malih kredita
Broj pitanja:	207
Datum objave odgovora:	12. svibnja 2009., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Člankom 12. stavkom 1. Odluke je propisano da se kreditni rizik odnosno gubitak po plasmanima koji čine sastavni dio portfelja malih kredita procjenjuje pojedinačno za svaki plasman ili zajedno za više plasmana koji pripadaju tom portfelju. Mora li se na čitav portfelj malih kredita primijeniti samo jedan način procjene kreditnog rizika (skupno ili pojedinačno)? Je li moguće za dio portfelja malih kredita (npr. stambeni krediti) primijeniti pojedinačnu procjenu, a za ostatak skupnu?
Odgovor:	Mišljenja smo da kreditna institucija treba u pravilu primjenjivati skupnu ili

	pojedinačnu procjenu kreditnog rizika koji proizlazi iz portfelja malih kredita i ne bi bilo primjereno od slučaja do slučaja mijenjati način procjene kreditnog rizika za pojedine kredite koji pripadaju portfelju malih kredita. Međutim, ako bi kreditna institucija svojim internim aktom, kojim uređuje pravila i procedure upravljanja kreditnim rizikom, definirala da će određenu vrstu kredita koji pripadaju portfelju malih kredita (npr. stambeni krediti) procjenjivati pojedinačno, a ostale vrste kredita iz toga portfelja skupno, smatramo da bi takav pristup bio prihvatljiv, ali opet pod uvjetom da se tako utvrđena pravila primjenjuju dosljedno.
--	---

Područje:	Članak 12. stavak 2.
Tema:	Pojedinačna procjena kreditnog rizika portfelja malih kredita
Broj pitanja:	532
Datum objave odgovora:	17. veljače 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	1. Smiju li se plasmani koji pripadaju portfelju malih kredita kod kojih se kreditni rizik procjenjuje pojedinačno i koji nemaju adekvatno osiguranje procjenjivati samo na temelju kriterija urednosti? Naime, primjena kriterija kreditne sposobnosti teško je primjenjiva pri procjenjivanju plasmana fizičkim osobama, koji pripadaju portfelju malih kredita. 2. Kako postupiti ako kreditna institucija procjenjuje portfelj malih kredita <u>pojedinačno</u> sukladno članku 12. stavku 2. Odluke, odnosno je li obvezna buduće novčane tokove svoditi na sadašnju vrijednost tj. provoditi diskontiranje? Može li kreditna institucija internim pravilnikom propisati da očekivane naplate u portfelju malih kredita ne treba svoditi na sadašnju vrijednost jer isto nije materijalno značajno?
Odgovor:	1. Ako je kreditna institucija svojim internim aktom propisala da se kreditni rizik plasmana koji pripadaju portfelju malih kredita procjenjuje pojedinačno dužna je postupati na isti način na koji postupa kod procjene plasmana pojedinačno značajne izloženosti, što znači da plasmane koji pripadaju portfelju malih kredita kod kojih se kreditni rizik procjenjuje pojedinačno i koji nemaju adekvatno osiguranje mora procjenjivati na temelju kriterija urednosti i na temelju kriterija kreditne sposobnosti. Međutim, krediti fizičkim osobama koji nisu osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja mogu se smatrati grupom plasmana koji se procjenjuju zajedno. Pri tom se na temelju članka 5. stavka 3. Odluke procjena tih plasmana može zasnivati samo na primjeni kriterija urednosti. Prema tome, kreditna institucija smije plasmane koji pripadaju portfelju malih kredita koji nemaju adekvatno osiguranje procjenjivati samo na temelju kriterija urednosti pod uvjetom da u svojem internom aktu propiše njihovu procjenu na skupnoj osnovi. 2. Odluka predviđa iznimku od obveze diskontiranja očekivanih budućih novčanih tokova samo ako je rok u kojem se očekuju buduća novčani tokovi po pojedinom plasmanu kraći od jedne godine. Stoga smatramo da ne bi bilo primjereno internim pravilnikom propisati da očekivane naplate u portfelju malih kredita koji se procjenjuju na pojedinačnoj osnovi ne treba svoditi na sadašnju vrijednost, ako se ne radi o

	plasmanu koji dospijeva na naplatu do godinu dana.
--	--

Područje:	Članak 15. stavci 4. i 5.
Tema:	Aktiviranje instrumenata osiguranja i "poduzete pravne radnje"
Broj pitanja:	36
Datum objave odgovora:	12. veljače 2009., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Što se smatra "poduzetom pravnom radnjom"?
Odgovor:	Pravna radnja je svaka manifestacija ljudske volje za koju su vezani određeni pravni učinci. S obzirom na to da se u članku 15. stavku 4. i 5. Odluke govori o poduzimanju pravnih radnji od strane kreditne institucije za "naplatu svojih potraživanja aktiviranjem instrumenata osiguranja", svaka pravna radnja kreditne institucije koja bi za posljedicu imala naplatu, i to po osnovi aktiviranja instrumenata osiguranja, smatrala bi se poduzetom odgovarajućom pravnom radnjom (tako se npr. opomena ne bi mogla smatrati pravnom radnjom, dok bi aktiviranje zadužnice bila odgovarajuća pravna radnja).

Područje:	Članak 15. stavci 4. 5. i 6.
Tema:	Status dužnikove neurednosti kod osiguranih plasmana
Broj pitanja:	1595
Datum objave odgovora:	18. lipnja 2014.
Pitanje:	Prema članku 15. stavku 4. Odluke, ako nastupi dužnikova neurednost u podmirivanju obveza, te ako kreditna institucija ne poduzme odgovarajuće pravne radnje za naplatu svojih potraživanja aktiviranjem instrumenata osiguranja, dužna je plasmane rasporediti u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju i provesti ispravak vrijednosti u visini od najmanje 10% potraživanja po glavnici plasmana. Ako kreditna institucija ne poduzme odgovarajuće pravne radnje za naplatu svojih potraživanja aktiviranjem adekvatnih instrumenata osiguranja u roku od godinu dana od nastupanja dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza, dužna je provesti ispravak vrijednosti od najmanje 20% potraživanja po glavnici plasmana. Prema članku 15. stavku 5. Odluke, bez obzira na pravne radnje poduzete radi naplate potraživanja kreditne institucije aktiviranjem instrumenata osiguranja, ako naplata nije obavljena u roku od dvije godine, računajući od dana kada je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju njegovih obveza, kreditna institucija dužna je nenaplaćene plasmane do dana njihove naplate raspoređivati u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju te, uzimajući u obzir preostale izglede za naplatu, provesti ispravak vrijednosti u visini od najmanje 30% potraživanja po glavnici plasmana te ga svakih daljnjih 180 dana povećavati za još 5% potraživanja po glavnici plasmana. Potrebno je dodatno pojašnjenje kako definirati vrijeme od nastupanja dužnikove neurednosti koje se u više navrata spominje u članku 15. stavcima 4. i 5. Odluke. Naime, navedena odredba može se tumačiti na dva načina:

	a) prema kriteriju starosti duga, b) prema kriteriju vremena proteklog od prvog nastanka statusa neurednosti dužnika odnosno od klasifikacije u rizičnu podskupinu B, prema kojem bi se propisani minimalni ispravci vrijednosti primjenjivali. Primjer 1.: Plasman je osiguran adekvatnim instrumentom osiguranja; naplata nije obavljena u roku od dvije godine od nastupanja dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza; gubitak po plasmanu izračunat u skladu s člankom 19. stavcima 2. i 6. Odluke je manji od onog koji proizlazi iz članka 15. stavka 5. Odluke te kreditna institucija provodi ispravak vrijednosti u visini 30% potraživanja po glavnici plasmana. U slučaju da dužnik iduće dvije godine svaki mjesec plaća 1 anuitet, koje od dva ponuđena rješenja je ispravno (s obzirom na to da su dani kašnjenja cijelo vrijeme isti): a) ispravak vrijednosti provodi se u visini 30% potraživanja po glavnici plasmana, te se svakih narednih 180 dana povećava za 5% potraživanja po glavnici, što znači da na kraju naprijed navedenog razdoblja ispravak vrijednosti iznosi 50% potraživanja po glavnici plasmana, b) kreditna institucija provodi ispravak vrijednosti u visini 30% potraživanja po glavnici plasmana te s obzirom na to da svaki mjesec naplati jedan anuitet i dani kašnjenja se ne mijenjaju, ne uvećava ispravak vrijednosti svakih 180 dana, i on po isteku gore navedenog perioda i dalje iznosi 30% potraživanja po glavnici plasmana? Primjer 2.: Kreditna je institucija pokrenula pravne radnje za naplatu plasmana, uključujući i adekvatne instrumente osiguranja. Budući da naplata plasmana nije obavljena u roku od dvije godine od dana kada je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju obveza, slijedom odredbi članka 15. stavka 5. i stavka 6. Odluke, kreditna je institucija provela ispravke vrijednosti ovisno o procjeni novčanih tokova, a minimalno 30% na iznos glavnice plasmana. U međuvremenu je dio duga naplaćen te je pri novom postupku klasifikacije utvrđeno da od dospijeaća duga, koji zadovoljava kriterije za stjecanje statusa neurednosti (dospjeli dug preko 90 dana u iznosu preko 1.750 kn) nije proteklo više od dvije godine. Budući da su pokrenute pravne radi naplate iz adekvatnih instrumenata osiguranja, može li, na temelju odredbi članka 15. stavaka 4. i 6. Odluke kreditna institucija reklasificirati plasman u rizičnu skupinu A?
Odgovor:	Koncept nastupanja statusa dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza propisan u članku 15. stavku 6. Odluke uzima u obzir starost duga, a ne činjenicu da je klijent, koji kontinuirano ali sa zakašnjenjem podmiruje svoje obveze, konstantno u statusu neurednosti u podmirivanju obveza. Međutim, brojanje dana zakašnjenja je samo jedan ali ne i jedini indikator procjene. Naime, treba imati u vidu da se člankom 15. stavcima 4. i 5. propisuje postupanje s plasmanima kod kojih se procjena budućih novčanih tokova temelji na vrijednosti adekvatnih instrumenata osiguranja. Stoga, budući da je nastupila dužnikova neurednost, adekvatni instrument osiguranja postaje

	ključni izvor naplate. Stoga je u navedenim primjerima, budući da naplata nije izvršena u roku dvije godine od dana kada je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju obveza, kreditna institucija dužna postupati u skladu s odredbama članka 15. stavka 5. Odluke, dok se dug ne naplati u cijelosti. Navedeno vrijedi i u slučaju kada je u međuvremenu dio duga naplaćen te od dospijeca duga koji zadovoljava kriterije za stjecanje statusa neurednosti (dospjeli dug preko 90 dana u iznosu preko 1.750 kn) nije proteklo više od dvije godine. Naime, svrha aktiviranja adekvatnih instrumenata osiguranja jest naplata ukupnog duga zbog čega se u pravilu ukupni dug proglašava dospjelim u trenutku pokretanja ovrhe. Ako kreditna institucija na temelju kriterija klasifikacije iz Odluke procijeni da je dug moguće naplatiti iz dužnikovih novčanih tokova, dotični plasman može restrukturirati u skladu s odredbama članka 24. Odluke.
--	---

Područje:	Članak 15. stavak 5.
Tema:	Status dužnikove neurednosti kod osiguranih plasmana
Broj pitanja:	1610
Datum objave odgovora:	18. lipnja 2014.
Pitanje:	U prijelaznim i završnim odredbama Odluke propisano je da za plasmane iz članka 15. stavka 5. Odluke kojima je na dan 1. srpnja 2013. proteklo više od dvije godine od dana kad je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju obveza, rok od 180 dana počinje teći 1. srpnja 2013. Prema odredbama članka 15. stavka 5. Odluke, kreditna institucija mora provesti ispravak vrijednosti potraživanja od najmanje 30% potraživanja po glavnici plasmana ako naplata nije obavljena u roku od dvije godine, te povećavati ispravak vrijednosti za 5% potraživanja po glavnici plasmana za svakih daljnjih 180 dana kašnjenja. Na primjer za jedan plasman na dan 1. srpnja 2013. prošlo je 1.170 dana od nastupanja dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza, a za drugi 1.350 dana od nastupanja dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza. Prema odredbama Odluke važećim do 1. srpnja 2013., ovi plasmani raspoređeni su u rizičnu podskupinu B-1, s ispravkom vrijednosti u visini od 30%. Treba li 1. srpnja 2013. ova dva plasmana klasificirati u rizičnu podskupinu B-2 s ispravicima vrijednosti 40% za prvi i 45% za drugi plasman (scenarij A), ili ih treba nastaviti klasificirati u rizičnu podskupinu B-1, s ispravkom vrijednosti 30% (scenarij B)?
Odgovor:	Odredbe članka 15. stavka 5. Odluke ne primjenjuju retroaktivno na postojeće plasmane po kojima je na dan 1. srpnja 2013. proteklo više od dvije godine od dana kada je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju obveza. Navedeno proizlazi iz naprijed citiranih prijelaznih i završnih odredbi Odluke. Stoga u navedenom primjeru treba postupiti po scenariju B. Dakle, na dan 1. srpnja 2013. i prvi plasman po kojem je prošlo 1.170 dana od nastupanja dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza i drugi

	plasman po kojem je prošlo 1.350 dana od nastupanja dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza treba nastaviti klasificirati u rizičnu podskupinu B-1, s minimalnim ispravkom vrijednosti 30%. Za oba navedena plasmana propisani rok od 180 dana (protekom kojih je potrebno povećati ispravak vrijednosti za dodatnih 5% potraživanja po glavnici plasmana) počinje teći 1. srpnja 2013.
--	--

Područje:	Člank 15. stavci 4. i 7. i članak 19.
Tema:	Status dužnikove neurednosti kod osiguranih plasmana
Broj pitanja:	1588
Datum objave odgovora:	18. lipnja 2014.
Pitanje:	Primjer: Plasman osiguran adekvatnim instrumentom osiguranja – Vrsta kredita: stambeni kredit fizičkoj osobi – Iznos kredita: 100.000 EUR – Trenutno stanje duga glavnice: 80.000 EUR – Osiguranje hipoteka (adekvatno osiguranje): 120.000 EUR – Dani kašnjenja: 420 dana – 100% ispravak vrijednosti kamatnih i nekamatnih prihoda izvršen je čim je plasman klasificiran u rizičnu skupinu B – Nisu poduzete pravne radnje aktiviranjem hipoteke (jer bi prije aktiviranja navedenog instrumenta osiguranja bilo potrebno otkazati kredit čime cjelokupni iznos dospijeva u cijelosti i dužnika prisiljava na podmirenje ukupnog duga, a plasman se raspoređuje u rizičnu skupinu C uz 100-postotni ispravak vrijednosti), već se plasman pokušava naplatiti putem ostalih instrumenata osiguranja (ovrhe na primanjima dužnika, sudužnika, jamaca). – U izračun sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova uključen je iznos hipoteke umanjen za 30% (faktor umanjenja) i rok naplate od 2 godine. – Diskontiranjem se dobije iznos od oko 73.000 EUR, što čini utvrđeni gubitak u iznosu od oko 7.000 EUR ili 9%. Treba li provesti ispravak vrijednosti u skladu s člankom 15. stavcima 4. i 7. Odluke u visini 20% vrijednosti glavnice plasmana i plasman rasporediti u rizičnu podskupinu B-1, ili treba provesti ispravak vrijednosti u skladu s člankom 19. Odluke u iznosu utvrđenog gubitka koji u navedenom primjeru iznosi 7.000 EUR ili oko 9% potraživanja po glavnici i plasman rasporediti u rizičnu podskupinu B-1? Također, pod pretpostavkom da je u istom primjeru sadašnja vrijednost procijenjenih novčanih tokova veća od potraživanja po glavnici (nema utvrđenog gubitka), znači li to da bi iznos ispravaka vrijednosti trebao biti minimalnih 1% iznosa potraživanja po glavnici plasmana uz raspoređivanje plasmana u rizičnu podskupinu B-1?
Odgovor:	U navedenom primjeru kreditna institucija treba provesti ispravak vrijednosti u skladu s člankom 15. stavkom 4. Odluke, budući da nisu

	poduzete odgovarajuće pravne radnje za naplatu potraživanja aktiviranjem adekvatnih instrumenata osiguranja iako je prošlo više od godinu dana od nastupanja dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza. Dakle, plasman iz primjera treba, u skladu s člankom 15. stavkom 4. Odluke, rasporediti u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju, provesti stopostotni ispravak vrijednosti potraživanja na osnovi obračunatih kamatnih prihoda te odgovarajući ispravak vrijednosti u visini od najmanje 20% potraživanja po glavnici plasmana. Prema tome, u navedenom slučaju nije ispravno provesti ispravak vrijednosti u iznosu gubitka utvrđenog u skladu s člankom 19. Odluke (na temelju izračuna sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova), budući da taj gubitak u primjeru iznosi oko 9% potraživanja po glavnici te nije veći od onog koji proizlazi iz članka 15. stavka 4. (najmanje 20% potraživanja po glavnici plasmana). Naime, prema odredbama članka 15. stavka 7. Odluke, kreditna institucija dužna je provesti odgovarajući ispravak vrijednosti izračunat u skladu s člankom 19. Odluke (na temelju izračuna sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova), samo u slučaju da je gubitak izračunat u skladu s člankom 19. Odluke veći od onog koji proizlazi iz članka 15. stavaka 4. i 5. Odluke. U slučaju kada bi, u istom primjeru, sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova bila veća od potraživanja po glavnici (nema utvrđenoga gubitka na temelju izračuna sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova), također treba provesti ispravak vrijednosti u skladu s člankom 15. stavkom 4. Odluke, budući da nisu poduzete odgovarajuće pravne radnje za naplatu potraživanja aktiviranjem adekvatnih instrumenata osiguranja iako je prošlo više od godinu dana od nastupanja dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza. U ovom kontekstu ističemo i odredbu iz članka 15. stavka 7. Odluke. Naime, u obratnom slučaju od onog iz primjera, to jest u slučaju da primjena članka 19. Odluke na plasmane osigurane adekvatnim instrumentima osiguranja rezultira gubitkom većim od onog koji proizlazi iz članka 15. stavaka 4. i 5. Odluke (primjerice, ako svođenje procijenjenih budućih novčanih tokova rezultira gubitkom od 40%), kreditna je institucija dužna provesti odgovarajući ispravak vrijednosti izračunat u skladu s člankom 19. Odluke.
--	--

Područje:	članak 15. stavak 4. i članak 18. stavak 5.
Tema:	Status dužnikove neurednosti kod osiguranih i kod neosiguranih plasmana
Broj pitanja:	1698
Datum objave odgovora:	18. lipnja 2014.
Pitanje:	1. Kod jednog plasmana koji je osiguran adekvatnim instrumentima osiguranja nastupila je dužnikova neurednost u podmirivanju obveza (nije prošla godina dana od statusa neurednosti), dok isti dužnik uredno otplaćuje drugi plasman, koji je također osiguran adekvatnim instrumentima osiguranja. Kreditna je institucija pokrenula pravne

	radnje za naplatu neurednog plasmana aktiviranjem zadužnice, a za plasman koji se uredno otplaćuje nema pravne osnove za pokretanje pravnih radnji. Može li kreditna institucija oba plasmana zadržati u rizičnoj skupini A slijedom pokretanja pravnih radnji za neuredan plasman, ili uredan plasman treba biti raspoređen u rizičnu skupinu B uz minimalni ispravak vrijednosti u iznosu od 10% glavnice plasmana (članak 15. stavak 4. Odluke)? 2. Kako proizlazi iz dokumenta Hrvatske narodne banke "Indikatori urednosti dužnika u podmirivanju obveza prema kreditnoj instituciji", koji se odnosi na plasmane koji nisu osigurani adekvatnim instrumentom osiguranja, iako je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju obveza, pojedini plasman po kojem dužnik uredno podmiruje svoje obveze može biti klasificiran u rizičnu skupinu A. Potrebno je pojasniti u kojim se slučajevima propisanim Odlukom može koristiti ovaj materijal.
Odgovor:	1. S obzirom na to da je u slučaju nastupanja dužnikove neurednosti poduzela pravne radnje za naplatu prvog plasmana aktiviranjem instrumenta osiguranja, dotični plasman kreditna institucija ne mora rasporediti u rizičnu podskupinu B-1 uz provođenje ispravka najmanje u iznosu 10% glavnice plasmana. Odnosno, s obzirom na to da su poduzete pravne radnje za naplatu te da adekvatni instrumenti osiguranja osiguravaju potpunu nadoknadivost plasmana, navedeni plasman kreditna institucija može rasporediti u rizičnu skupinu A. Budući da drugi plasman dužnik uredno otplaćuje te da je isti također osiguran adekvatnim instrumentima osiguranja koji osiguravaju potpunu nadoknadivost, mišljenja smo da i drugi plasman kreditna institucija može klasificirati u rizičnu skupinu A, ako je to opravdano s aspekta članaka 14., 18. i 19. Odluke. Međutim, ako je drugi plasman odobren temeljem sva tri kriterija klasifikacije iz članka 5. Odluke te ako kreditna institucija utvrdi da je kreditna sposobnost dužnika pogoršana (što je vrlo vjerojatno u opisanom slučaju), kreditna institucija drugi plasman treba rasporediti u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju. Pri tom ispravak vrijednosti može iznositi i manje od 10% glavnice plasmana jer se u opisanom slučaju ne radi o primjeni članka 15. stavka 4. Odluke. 2. Materijal "Indikatori urednosti dužnika u podmirivanju obveza prema kreditnoj instituciji" odnosi se na plasmane koji se procjenjuju na temelju pravila propisanih člankom 18. stavkom 5. Odluke, dakle u sljedećim slučajevima: – pri klasifikaciji plasmana portfelja malih kredita koji se procjenjuju na skupnoj osnovi ako njihovu procjenu kreditna institucija, na temelju iznimke iz članka 5. stavka 3. Odluke, zasniva na kriteriju urednosti; – kod plasmana koji nisu osigurani adekvatnim instrumentom osiguranja i koji se procjenjuju na pojedinačnoj osnovi, ako nastupi

	dužnikova neurednost u podmirivanju obveza, a novčani tokovi dužnika se ne mogu pouzdano procijeniti (članak 18. stavak 5. Odluke); navedeno vrijedi samo ako iz pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika ne proizlazi veći gubitak (članak 18. stavak 14. Odluke).
--	--

Područje:	Članak 18. stavak 7.
	Utvrđivanje gubitka na osnovi obračunatih nekamatnih prihoda
Broj pitanja:	1642
Datum objave odgovora:	18. lipnja 2014.
Pitanje:	Prema odredbama članka 18. stavka 7. Odluke kreditna institucija je dužna utvrđivati gubitak na osnovi obračunatih nekamatnih prihoda isključivo na temelju kriterija urednosti te je dužna provesti stopostotni ispravak vrijednosti ako dužnik kasni s podmirivanjem tih obveza dulje od 90 dana bez obzira na njihovu materijalnu značajnost. Odnose li se navedene odredbe na plasmane klasificirane u rizičnu skupinu A kod kojih dužnik kasni s podmirenjem svojih materijalno značajnih obveza dulje od 90 dana, a čiji je procijenjeni novčani tok dostatan za podmirenje ugovorenog iznosa pojedinih plasmana? Mogu li se zatezne kamate smatrati nekamatnim prihodima? Je li kreditna institucija dužna postupati po kriteriju urednosti bez obzira na materijalnu značajnost te utvrđivati gubitak na osnovi kamatnih prihoda + nekamatnih prihoda, ili samo na osnovi nekamatnih prihoda? Na primjer, ako dužnik po neadekvatno osiguranom plasmanu kasni 123 dana, a dug preko 90 dana je manji od 1.750 kuna, treba li u tom slučaju zatezne kamate ispraviti u 100%-tnom iznosu te kako ispraviti naknade (kamatni prihod), u kojem iznosu, odnosno postotku?
Odgovor:	Navedene odredbe članka 18. stavka 7. primjenjuju se na sve obračunate nekamatne prihode, dakle i na one obračunate nekamatne prihode za koje je procijenjeni novčani tok dostatan za njihovo podmirenje. Naime, potraživanja po nekamatnim prihodima predstavljaju kategoriju plasmana na koju se primjenjuju posebni uvjeti klasifikacije iz članka 18. stavka 7. Odluke. Ovo vrijedi i u slučaju nekamatnih prihoda (npr. naknada) koji su sastavni dio ugovora o kreditu, ali ne čine kamatni prihod. Dakle po tom ugovoru u smislu odredbi Odluke postoje dva plasmana: kredit (glavnica i potraživanje za obračunatu kamatu) i potraživanje za obračunatu nenaplaćenu naknadu koja čini nekamatni prihod. Obračunate zatezne kamate također čine sastavni dio plasmana odnosno kamatni prihod. U navedenom primjeru, u kojem dužnik po neadekvatno osiguranom plasmanu kasni 123 dana, nije potrebno provesti ispravak vrijednosti s obzirom na to da se u tom slučaju ne radi o iznosu koji je materijalno značajan u smislu odredbi Odluke.

Područje:	Članak 18. stavci 8. i 9.
Tema:	Nastupanje dužnikove neurednosti
Broj pitanja:	1696
Datum objave odgovora:	18. lipnja 2014.
Pitanje:	Pri utvrđivanju materijalne značajnosti, a u svrhu brojenja dana zakašnjenja sukladno odredbama članka 18. stavaka 8. i 9. Odluke, treba li uzeti u obzir i potraživanja s osnove kamatnih prihoda kod djelomično nadoknadivih plasmana, koja su na temelju odredbi članka 22. stavka 1. Odluke evidentirana na računima izvanbilančne evidencije?
Odgovor:	Prema članku 18. stavku 8. Odluke smatra se da je nastupila dužnikova neurednost u podmirivanju obveza ako dužnik dulje od 90 dana ne plaća svoje dospjele obveze prema kreditnoj instituciji, a prema stavku 9. istog članka brojenje dana zakašnjenja započinje s danom kada je ukupan iznos <u>svih dospjelih obveza dužnika</u> po svim ugovornim odnosima postao materijalno značajan, odnosno veći od 1.750 kuna. Prema tome, kreditna institucija je pri utvrđivanju materijalne značajnosti, a u svrhu brojenja dana zakašnjenja, dužna uzeti u obzir sve dospjele iznose koje potražuje od dužnika, sukladno ugovorenim uvjetima, pa tako i potraživanja s osnove kamatnih prihoda koja su evidentirana na računima izvanbilančne evidencije.

Područje:	Članak 18. stavak 5.
Tema:	Primjena strožih kriterija pri klasifikaciji
Broj pitanja:	922
Datum objave odgovora:	27. travnja 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Prema svojoj internoj politici kreditna institucija provodi 100%-ni ispravak vrijednosti neosiguranih plasmana korporativnim klijentima koji nisu osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja, nakon što dužnici s podmirivanjem svojih obveza prema kreditnoj instituciji kasne više od 90 dana. Smije li kreditna institucija na opisani način primjenjivati <u>strože kriterije</u> od kriterija propisanih odredbama članka 18. stavka 5. Odluke ?
Odgovor:	Smatramo da se internim aktima kreditne institucije ne bi smjelo načelno propisati (automatsko) raspoređivanje plasmana koji nisu osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja u rizičnu skupinu C i ispravljanje 100% njihove bruto knjigovodstvene vrijednosti već nakon što dužnik kasni s plaćanjem više od 90 dana. Tek kada bi kreditna institucija pri analizi kreditne sposobnosti dužnika i procjeni dužnikovih budućih novčanih tokova utvrdila <u>da se ne mogu očekivati nikakvi novčani tokovi za podmirenje obveza dužnika prema kreditnoj instituciji</u> , neadekvatno osigurani plasman trebalo bi klasificirati u rizičnu skupinu C, bez obzira na to što broj dana kašnjenja prema odredbama članka 18. stavka 5. Odluke odgovara rizičnoj podskupini B-1, B-2, ili B-3. Navedeni pristup uređen je člankom 18. stavkom 14. Odluke.

Područje:	Članak 18. stavci 5., 8. i 9.
Tema:	Dospjelo nenaplaćeno potraživanje
Broj pitanja:	916

Datum objave odgovora:	27. travnja 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	U primjeru 2. materijala <i>Indikatori urednosti dužnika u podmirivanju obveza prema kreditnoj instituciji</i> prikazano je na koji način, u slučaju nastupanja dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza, treba pojedine plasmane po kojima je dospjeli dug ušao u zbroj materijalno značajnog iznosa i koji nisu osigurani adekvatnim instrumentom osiguranja klasificirati u rizične podskupine. Uzima li se za određivanje rizične podskupine glavnice pojedinog plasmana (B-1, B-2 ili B-3) najveći broj dana kašnjenja po glavnici ili po obračunatoj kamati (s obzirom na to da se za plasmane klasificirane u rizičnu skupinu B provodi 100%-ni ispravak vrijednosti obračunane kamate)? Primjerice, u koju rizičnu podskupinu treba klasificirati plasman kod kojeg dužnik kasni 182 dana s podmirenjem kamate, a 92 dana s podmirenjem glavnice?
Odgovor:	Ako dužnik kasni s podmirenjem kamate 182 dana, a s podmirenjem glavnice 92 dana, taj plasman treba klasificirati u rizičnu podskupinu B-2. Prema tome, za utvrđivanje rizične podskupine plasmana u navedenom primjeru uzimaju se u obzir dani kašnjenja po obračunatoj kamati jer predstavljaju dio plasmana po kojem klijent najviše kasni.

Područje:	Članak 18. stavci 5., 8. i 9.
Tema:	Dospjelo nenaplaćeno potraživanje
Broj pitanja:	915
Datum objave odgovora:	27. travnja 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Iz HNB-ovog materijala <i>Indikatori urednosti dužnika u podmirivanju obveza prema kreditnoj instituciji</i> može se zaključiti da HNB dozvoljava 2 načina brojenja dana kašnjenja: a) „doslovno“ (prema doslovnoj interpretaciji odredbe članka 18. stavka 9. Odluke) b) „alternativno“ (prema pojednostavljenoj proceduri). Je li ovaj zaključak ispravan?
Odgovor:	Mišljenja smo da ne bi moglo govoriti o <u>dva različita načina brojenja dana kašnjenja</u> jer se u materijalu <i>Indikatori urednosti dužnika u podmirivanju obveza prema kreditnoj instituciji</i> govori o <u>dva načina praćenja</u> dospjelih nenaplaćenih potraživanja, to jest o dvama pristupima utvrđivanja dana kašnjenja: a) brojenje na <u>(svako)dnevnoj osnovi</u> i b) izračunavanje dana kašnjenja sastavljanjem iskaza Dospjelih nenaplaćenih potraživanja (DNP-a) <u>na određeni datum</u> , na temelju podataka iz analitičkoga knjigovodstva. Oba pristupa daju isti rezultat i oba osiguravaju primjenu odredbi članka 18. stavka 9. Odluke.

Područje:	Članak 18. stavci 5., 8. i 9.
Tema:	Dospjelo nenaplaćeno potraživanje
Broj pitanja:	917
Datum objave odgovora:	27. travnja 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Molimo pojašnjenje primjene "doslovnog" pristupa brojenju dana kašnjenja: Klijent ima 2 plasmana, plasman 1 i plasman 2. Po plasmanu 1 dospjela

	nenaplaćena potraživanja (DNP) iznose 1.800 kuna, a po plasmanu 2 nema DNP-a. S obzirom na to da je iznos DNP-a materijalno značajan brojač na nivou klijenta počinje brojati i devedeset i prvog dana po plasmanu 1 i dalje postoje DNP-ovi u iznosu od 1.800 kuna. Istog dana DNP-ovi po plasmanu 2 iznose 1 kunu, a starost ovog DNP-a je 1 dan. Uzmimo da je tog dana izvještajni datum. Po kojem se broju dana klasificiraju ovi plasmani? Uzima li se za klasifikaciju oba plasmana broj iz brojača dana po klijentu (tj. 91 dan)?
Odgovor:	U primjeru su na nivou klijenta utvrđena materijalno značajna dospjela nenaplaćena potraživanja po kojima klijent kasni dulje od 90 dana. Po plasmanu 1 dužnik kasni s plaćanjem preko 90 dana, te se taj plasman klasificira u rizičnu podskupinu B-1. Budući da po plasmanu 2 dužnik kasni manje od 90 dana, taj se plasman klasificira u rizičnu skupinu A. Naime, sukladno članku 18. stavku 9. Odluke indikator materijalne značajnosti (više od 1.750 kuna) testira se na nivou klijenta, ali se u rizične skupine sukladno članku 18. stavku 5. Odluke svrstava pojedinačni plasman ovisno o danima kašnjenja koji su evidentirani po tom konkretnom plasmanu. Tako u slučajevima kada je prag značajnosti postignut na razini klijenta, plasman po kojem klijent nakon aktiviranja brojača kasni s plaćanjem manje od 90 dana svrstava se u skupinu A, a drugi plasman (ili plasmani) po kojem taj isti klijent nakon aktiviranja brojača kasni više od 90 dana do 180 dana svrstava se u podskupinu B-1. Ako bi isti klijent imao plasman (ili plasmane) po kojima bi nakon aktiviranja brojača kasnio s plaćanjem više od 180 dana do 270 dana, taj bi se plasman svrstao u rizičnu podskupinu B-2, itd. Glavnica, kamata i naknada koja ima obilježja kamatnog prihoda dijelovi su plasmana i svaki ima svoj poseban datum dospeljeća. Stoga, kad je prag značajnosti <u>na razini klijenta</u> prekoračen, dani kašnjenja za pojedini plasman utvrđuju se sukladno onom dijelu plasmana s kojim klijent najduže kasni. Stoga brojač na nivou klijenta ne treba promatrati kao jedan jedinstveni brojač, nego kreditna institucija treba i dalje utvrđivati dane kašnjenja po pojedinim plasmanima odnosno dijelovima plasmana koji mogu imati različita dospeljeća. U tom pogledu nema razlike između dva pristupa brojenju dana kašnjenja.

Područje:	Članak 18. stavak 9.
Tema:	Dospjelo nenaplaćeno potraživanje
Broj pitanja:	116
Datum objave odgovora:	23. ožujka 2009., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Iznos dospjelih nepodmirenih obveza dužnika (kojima je protekao ugovoreni rok dospeljeća) na određeni dan postao je veći od 1.750 kn. Od toga dana počelo je brojenje dana zakašnjenja u smislu članka 18. stavka 9. Odluke. Kako postupiti ako dužnik nakon nekoliko dana vrati dio duga te ukupni iznos dospjelih nepodmirenih obveza tog dužnika (kojima je

	protekao ugovoreni rok dospelja) padne ispod 1.750 kuna? Vraća li se brojenje dana zakašnjenja u tom slučaju na 0 i "čeka" dan kad će ukupan iznos dospjelih nepodmirenih obveza (kojima je protekao ugovoreni rok dospelja) opet biti veći od 1.750 kuna?
Odgovor:	Početak brojenja dana zakašnjenja počinje od dana kad ukupan iznos dospjelih nepodmirenih obveza, kojima je protekao ugovoreni rok dospelja, postane veći od 1.750 kn. Ako nakon toga dužnik vrati dio duga te ukupan iznos nepodmirenih obveza padne ispod 1.750 kuna, brojenje dana zakašnjenja prestaje (vraća se na 0). Ako ukupan iznos dospjelih nepodmirenih obveza (kojima je protekao ugovoreni rok dospelja) na određeni dan ponovno postane veći od 1.750 kn, s tim danom treba ponovno započeti brojenje dana zakašnjenja.

Područje:	Članak 18. stavak 9.
Tema:	Dospjelo nenaplaćeno potraživanje
Broj pitanja:	239
Datum objave odgovora:	12. svibnja 2009., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Banka je klijentu odobrila kredit od 100.000 kuna, na rok od jedne godine. Glavnica kredita se namiruje o dospelju, a kamata se obračunava i naplaćuje mjesečno u iznosu od 2.000 kuna. Klijent je uredno platio kamatu 1. rujna 2009., 1. listopada 2009. nije platio, a nadalje svakog prvog dana u mjesecu uredno je plaćao puni iznos od 2.000 kuna. Pitanje glasi: iznose li dani zakašnjenja na dan 1. travnja 2010. 182 dana ili 31 dan? Naime, ako bi se dani zakašnjenja izračunavali kao razlika od dana 1. travnja 2010. i najstarijeg nenamirenog potraživanja (obračunane kamate u iznosu 2.000 kuna koja je dospjevala na naplatu 1. listopada 2009.), oni bi u opisanom primjeru iznosili 182 dana. Međutim, ako se dani kašnjenja računaju kao razlika između dana 1. travnja 2010. i najstarijeg nenamirenog potraživanja, ali ovaj put uz informaciju da komitent kasni jednu ratu, dana 1. travnja 2010. zakašnjenje bi iznosilo 31 dan.
Odgovor:	Pri brojenju dana zakašnjenja u podmirivanju obveza dužnika u kontekstu primjene odredbi Odluke kreditna se institucija treba koristiti knjigovodstvenom evidencijom koja, kad je u pitanju redosljed zatvaranja pojedinih oblika tražbina, mora biti usklađena sa zakonskim propisima o obveznim odnosima, ugovornim odredbama i internim politikama same kreditne institucije. Što se tiče konkretnog slučaja koji je naveden, smatramo da bi kreditna institucija trebala primijeniti knjigovodstveno načelo da je suština važnija od forme, budući da je evidentno da se radi o dužniku koji kontinuirano kasni s plaćanjem dospjele kamate po mjesec dana. Prema tome, uz pretpostavku da se u opisanom primjeru obveze dužnika s osnove kamate podmiruju redom kako je koji obrok kamate dospio, na dan 1. travnja 2010. kašnjenje u podmirivanju obveza za kamate po kreditu iz primjera iznosilo bi 31 dan.

Područje:	Članak 18. stavak 9.
Tema:	Kriteriji za utvrđivanje neurednosti dužnika u podmirivanju obveza
Broj pitanja:	517
Datum objave odgovora:	17. veljače 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Primjer: Mjesečni anuitet po kreditu iznosi 10.000,00 kuna (5.000,00 kuna po glavnici i 5.000,00 kuna po kamati). Klijent je kasnio s plaćanjem anuiteta koji su dospijevali 31. svibnja, 30. lipnja, 31. srpnja i 31. kolovoza. Klijent je 15. rujna platio 20.000,00 kuna, te su na dan 30. rujna nepodmirene obveze po kreditu iz primjera iznosile 20.000,00 kuna. Prema računovodstvenim politikama kreditne institucije, izvršenim uplatama najprije se zatvaraju obveze po kamatama, a tek potom po glavnici. Stoga su po uplati izvršenoj 15. rujna (ukupno 20.000,00 kuna) zatvorena potraživanja po kamatama koja se odnose na četiri dospjela anuiteta, uslijed čega je knjigovodstveno stanje potraživanja iz primjera na dan 30. rujna bilo sljedeće: dani kašnjenja po glavnici iznosili su 122 dana (lipanj 30 + srpanj 31 + kolovoz 31 + rujna 30 dana), dok po kamatama na taj dan, prema knjigovodstvenoj evidenciji, nije bilo nepodmirenih potraživanja. S obzirom na navedeni primjer, treba li se brojenje dana kašnjenja temeljiti na starosti nepodmirenih obveza po ukupnom anuitetu? U opisanom bi primjeru to bio nepodmireni iznos od 20.000,00 kuna po dva mjesečna anuiteta, što bi značilo da dužnik kasni s podmirivanjem svojih obveza 61 dan. Ili kreditna institucija treba brojenje dana kašnjenja temeljiti na metodologiji knjiženja prema kojoj se prioritetno zatvaraju obveze po kamati? U primjeru bi to bio iznos od 20.000,00 kuna nepodmirene glavnice po četiri anuiteta, što bi značilo da dužnik kasni s podmirivanjem svojih obveza ukupno 122 dana.
Odgovor:	Pri brojenju dana zakašnjenja u podmirivanju obveza dužnika, u kontekstu primjene odredbi Odluke, kreditna se institucija treba koristiti knjigovodstvenom evidencijom koja, kad je u pitanju redoslijed zatvaranja pojedinih oblika tražbina, mora biti usklađena sa zakonskim propisima o obveznim odnosima, ugovornim odredbama i računovodstvenim politikama same kreditne institucije. Prema tome, na dan 30. rujna kašnjenje u podmirivanju obveza za glavicu po kreditu iz primjera iznosi 122 dana.

Područje:	Članak 18. stavak 11.
Tema:	Kriterij za utvrđivanje neurednosti dužnika u podmirivanju obveza
Broj pitanja:	678
Datum objave odgovora:	17. veljače 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	1. Može li kreditna institucija svojim internim aktima propisati stroži način brojenja dana kašnjenja te ga dosljedno primjenjivati pri klasifikaciji plasmana? Navedena bi metodologija brojenja dana kašnjenja obuhvaćala brojenje stvarnih dana kašnjenja s podmirivanjem obveza, dakle ne bi se čekalo da iznos svih dospjelih nepodmirenih

	obveza dužnika postane materijalno značajan prema kriterijima iz Odluke (tj. veći od 1.750 kuna). U skladu s tim izvršila bi se klasifikacija plasmana u rizične skupine. 2. Može li se za fizičke osobe u internom aktu propisati prag materijalne značajnosti dospjelih nepodmirenih obveza dužnika u iznosu od 70 kuna na nivou svakog plasmana?
Odgovor:	1. Prema članku 18. stavku 11. Odluke kreditna institucija može internim aktom propisati za sve plasmane ili za pojedine vrste plasmana stroži (niži) kriterij materijalne značajnosti od onog koji je propisan u stavku 9. istog članka, pod uvjetom da se internim aktom propisani stroži kriterij materijalne značajnosti dosljedno primjenjuje te da je primjeren vrsti, karakteristikama i iznosu plasmana. 2. Mišljenja smo da kreditna institucija može u svoje opće akte ugraditi strože kriterije, pod uvjetom da su oni razumni, argumentirani, te da u suštinskom i materijalnom smislu bitno ne odstupaju od kriterija iz Odluke.

Područje:	Članak 20.
Tema:	Efektivna kamatna stopa
Broj pitanja:	675
Datum objave odgovora:	17. veljače 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Koja se kamatna stopa primjenjuje za diskont budućih novčanih tokova kada su sva potraživanja prema klijentu dospjela?
Odgovor:	Kako proizlazi iz odredbi članka 20. Odluke, za potrebe diskontiranja očekivanih budućih novčanih tokova s osnove djelomično nadoknadivih plasmana kreditna institucija dužna je primijeniti izvornu (originalnu) efektivnu kamatnu stopu, odnosno u slučaju promjenjive kamatne stope kreditna institucija dužna je primijeniti tekuću/sadašnju efektivnu kamatnu stopu. U tom smislu može se smatrati da je došlo do promjene kamatne stope ako se na primjer na dospjela potraživanja obračunava kamata po stopi zatezne kamate.

Područje:	Članak 22. stavak 2.
Tema:	Ispravak vrijednosti kamatnog potraživanja
Broj pitanja:	796
Datum objave odgovora:	11. ožujka 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Odnosi li se odredba članka 22. stavka 2. Odluke kojom je propisano priznavanje kamatnih prihoda od djelomično nadoknadivih plasmana, i na dospjela i na nedospjela nenaplaćena potraživanja s osnove kamatnog prihoda?
Odgovor:	Prema odredbama članka 22. stavka 2. Odluke, u vrijeme klasifikacije plasmana iz rizične skupine A u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju kreditna institucija dužna je provesti ispravak vrijednosti nenaplaćenog kamatnog potraživanja u visini kamatnog prihoda koji je u prethodnom obračunskom razdoblju, dok je plasman bio klasificiran u rizičnu skupinu A, bio priznat u

	računu dobiti i gubitka kao kamatni prihod. Mišljenja smo da je kreditna institucija dužna postupiti na temelju navedenih odredbi i u slučaju kad je kamatni prihod prethodnog obračunskog razdoblja bio priznat po dospjelim kamatnim potraživanjima i u slučaju kad se kamatni prihod prethodnog obračunskog razdoblja odnosi na nedospjela kamatna potraživanja. Prema tome, članak 22. stavak 2. odnosi se na potraživanja po dospjelim i nedospjelim kamatnim prihodima koji su u prethodnom obračunskom razdoblju bili priznati u računu dobiti i gubitka.
--	--

Područje:	Članak 24. stavak 5. i članak 15. stavak 5. Odluke
Tema:	Restrukturiranje plasmana
Broj pitanja:	1591
Datum objave odgovora:	18. lipnja 2014.
Pitanje:	1. Sukladno članku 24. stavku 4. Odluke propisano je da je, ovisno o vrsti, karakteristikama i iznosu plasmana kreditna institucija dužna propisati uvjete i rok za klasifikaciju restrukturiranih plasmana u rizičnu skupinu/podskupinu nižeg stupnja kreditnog rizika, pri čemu je potrebno ispuniti sljedeće propisane uvjete: 1) restrukturiranje plasmana dio je cjelokupnog restrukturiranja poslovanja ili financijskog položaja dužnika; 2) financijski položaj dužnika zasnovan je na pouzdanim novčanim tokovima; 3) uspostavljena je uredna otplata restrukturiranog plasmana u razdoblju od najmanje 12 mjeseci. Nadalje, sukladno članku 24. stavku 5. Odluke, propisano je da kreditna institucija može pri ponovnoj klasifikaciji svakih 12 mjeseci restrukturirani plasman rasporediti u jednu rizičnu skupinu/podskupinu nižeg stupnja kreditnog rizika. Znači li to da ako je restrukturirani plasman bio klasificiran u rizičnu podskupinu B-3 treba proći 12 mjeseci urednosti klijenta da bi mogao biti klasificiran u rizičnu podskupinu B-2, zatim još 12 mjeseci urednosti da bi mogao biti klasificiran u rizičnu podskupinu B-1 i još 12 mjeseci za klasificiranje u rizičnu skupinu A? Odnosno, može li se plasman odmah nakon 12 mjeseci rasporediti u rizičnu skupinu A ako kreditna institucija procijeni da će klijent i dalje podmirivati plasman u ugovorenim rokovima, te se očekuje da će financijski položaj dužnika biti zasnovan na pouzdanim novčanim tokovima? 2. Člankom 24. stavkom 6. Odluke propisana je iznimka prema kojoj plasmane rizične skupine A koji su restrukturirani kreditna institucija može i nadalje klasificirati u rizičnu skupinu A, ali u tom slučaju moraju biti ispunjeni kriteriji raspoređivanja u rizičnu skupinu A iz Odluke, kriteriji iz internog sustava praćenja i sljedeći dodatni kriteriji: 1) restrukturiranje plasmana dio je cjelokupnog restrukturiranja poslovanja ili financijskog položaja dužnika, 2) očekuje se da će dužnik svoje obveze prema kreditnoj instituciji

	na osnovi restrukturiranog plasmana podmirivati u ugovorenim rokovima, 3) očekuje se da će financijski položaj dužnika biti zasnovan na pouzdanim novčanim tokovima. Može li se privremena odgoda dospijeca tj. prekid otplate u unaprijed definiranom trajanju (tzv. moratorij) za vrijeme kojeg klijent plaća naknadu (čime ekonomska pozicija kreditne institucije nije narušena) smatrati oblikom restrukturiranja koji je moguće tretirati na način opisan u članku 24. stavku 6. Odluke?
Odgovor:	1. Ističemo da je u članku 24. stavku 5. Odluke izričito navedeno da nakon ispunjenja uvjeta iz članka 24. stavka 4. Odluke kreditna institucija može pri ponovnoj klasifikaciji svakih 12 mjeseci restrukturirani plasman rasporediti u jednu rizičnu skupinu/podskupinu nižeg stupnja kreditnog rizika. Prema tome, nakon 12 mjeseci uredne otplate restrukturirani plasman koji zadovoljava uvjete iz članka 24. stavka 4. Odluke može biti klasificiran u nižu rizičnu skupinu (odnosno podskupinu) sljedeću po rangi (primjerice, iz rizične podskupine B-3 u B-2, nakon sljedećih 12 mjeseci iz rizične podskupine B-2 u B-1 te nakon sljedećih 12 mjeseci iz rizične podskupine B-1 u rizičnu skupinu A). 2. Smatramo da je plasman u prethodno opisanom moratoriju i dalje moguće klasificirati u rizičnu skupinu A, no ističemo da je za to, osim plaćanja naknade kojom se osigurava da ekonomska pozicija kreditne institucije nije narušena, potrebno ispuniti sve kriterije iz članka 24. stavka 6. Odluke.

Područje:	Članak 24. stavci 6. i 7.
Tema:	Knjiženje prihoda po restrukturiranim plasmanima
Broj pitanja:	1594
Datum objave odgovora:	18. lipnja 2014.
Pitanje:	Sukladno članku 24. stavcima 6. i 7. Odluke kreditna institucija restrukturirane plasmane može pod određenim uvjetima i nadalje klasificirati u rizičnu skupinu A te za takve plasmane, sve do protoka razdoblja od 12 mjeseci od restrukturiranja, smije priznati samo naplaćene kamatne prihode. Na koji način treba evidentirati obračunane kamatne prihode po restrukturiranim plasmanima rizične skupine A: treba li obračunanu kamatu evidentirati u izvanbilančnoj evidenciji te po naplati priznati kamatni prihod u računu dobiti i gubitka ili obračunanu kamatu evidentirati kao prihod budućeg razdoblja na računu 290 te po naplati kamatni prihod priznati u računu dobiti i gubitka? U slučaju da obračunanu kamatu po restrukturiranim plasmanima rizične skupine A treba evidentirati kao prihod budućeg razdoblja na računu 290, kako postupiti sa stanjem računa 290 u trenutku klasifikacije plasmana iz rizične skupine A u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju?
Odgovor:	Mišljenja smo da obračunane kamatne prihode po restrukturiranim plasmanima koji su na temelju odredbi članka 24. stavaka 6. i 7. Odluke

	klasificirani u rizičnu skupinu A treba evidentirati u izvanbilančnoj evidenciji te po naplati priznati kamatni prihod u računu dobiti i gubitka. Na taj se način tretman kamatnih prihoda po restrukturiranim plasmanima u rizičnoj skupini A izjednačuje s tretmanom kamatnih prihoda po djelomično nadoknativim plasmanima, što i jest bila namjera navedene odredbe Odluke. U tom slučaju nema problema kako postupiti sa stanjem računa 290 u trenutku eventualne klasifikacije plasmana iz rizične skupine A u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju, što bi se javilo u drugoj varijanti spomenutoj u pitanju.
--	--

Područje:	Članak 24. i članak 20.
Tema:	Knjiženje restrukturiranja plasmana na temelju predstečajne nagodbe
Broj pitanja:	1849
Datum objave odgovora:	18. lipnja 2014.
Pitanje:	1. Na ročištu nagodbenog vijeća prihvaćen je plan financijskog i operativnog restrukturiranja dužnika te se očekuje da će uskoro biti sklopljena predstečajna nagodba radi namirenja tražbina od dužnika. Može li kreditna institucija u svojim poslovnim knjigama provesti odgovarajuća knjiženja na temelju prihvaćenog plana financijskog i operativnog restrukturiranja dužnika, odnosno prije nego što je pred nadležnim sudom sklopljena predstečajna nagodba? 2. Za potrebe diskontiranja procijenjenih budućih novčanih tokova plasmana koji su predmet predstečajne nagodbe kreditna institucija namjerava koristiti efektivne kamatne stope na temelju otplatnog plana iz predstečajne nagodbe. Naime, kreditna institucija došla je do zaključka da u slučaju predstečajne nagodbe ne treba primijeniti odredbu članka 20. stavka 1. Odluke prema kojoj se, ako se zbog financijskih teškoća dužnika naknadnim dodatkom ugovoru izmijene uvjeti kreditiranja glede visine i rokova otplate, za diskontiranje procijenjenih budućih novčanih tokova primjenjuje izvorna efektivna kamatna stopa. Kreditna institucija smatra da su predstečajnom nagodbom izmijenjeni samo uvjeti kreditiranja glede visine i roka otplate, dok se smanjenje kamatne stope ne temelji na predstečajnoj nagodbi nego na odluci o promjenjivosti kamatnih stopa kreditne institucije. Navedeni stav kreditna institucija temelji na odredbama članka 20. stavka 2. Odluke prema kojima je za diskontiranje procijenjenih budućih novčanih tokova po djelomično nadoknativim plasmanima kod kojih izvorni ugovor sadrži odredbu o promjenjivosti kamatne stope ili je naknadnim dodatkom ugovoru izmijenjena prvobitno ugovorena kamatna stopa, kreditna institucija dužna primijeniti tekuću/sadašnju efektivnu kamatnu stopu. Je li ovakav stav ispravan sa stajališta odredbi Odluke?
Odgovor:	1. Prema odredbama članka 160. stavka 1. Zakona o kreditnim institucijama (NN, br. 159/2013.) kreditna institucija dužna je sastavljati, kontrolirati i čuvati knjigovodstvene isprave u skladu s važećim propisima i standardima struke. Prema odredbama članka 9.

stavka 1. Zakona o računovodstvu (NN, br. 107/2007. i 54/2013.) u poslovne knjige unose se podaci na temelju knjigovodstvenih isprava. Nadalje, prema članku 5. stavku 3. Zakona o računovodstvu knjigovodstvena isprava mora nedvojbeno i istinito sadržavati sve podatke o poslovnom događaju, a prema članku 6. stavku 1. Zakona o računovodstvu knjigovodstvena isprava mora biti vjerodostojna, uredna i sastavljena na način da osigurava pravodobni nadzor. Prema našem mišljenju, plan financijskog i operativnog restrukturiranja dužnika prihvaćen od nagodbenog vijeća nije vjerodostojna knjigovodstvena isprava jer nadležni sud može odbiti odobravanje predstečajne nagodbe ako utvrdi da postoje nedostaci u pogledu sadržaja predložene nagodbe. Rješenje nadležnog suda kojim se dopušta sklapanje predstečajne nagodbe kada su stranke pristale sklopiti predstečajnu nagodbu smatramo vjerodostojnom knjigovodstvenom dokumentacijom.

Pri provođenju knjiženja na temelju uvjeta iz sklopljene predstečajne nagodbe, osim naprijed navedenog, potrebno je imati u vidu da sama činjenica da je predstečajna nagodba sklopljena ne znači nužno da su novčani tokovi koji proizlaze iz plana financijskog i operativnog restrukturiranja, pouzdani. Stoga smatramo da kreditna institucija treba dodatno procijeniti pouzdanost novčanih tokova dužnika s kojim je sklopljena predstečajna nagodba.

2. U slučaju predstečajne nagodbe radi se o dužnicima kod kojih je očito da se kreditni uvjeti mijenjaju zbog financijskih teškoća dužnika. Posljedica izmjene visine i rokova otplate jest i nova kamatna stopa, odnosno ona čini sastavni dio novih kreditnih uvjeta. Osim toga, u predstečajnim nagodbama u pravilu se radi o značajnom smanjenju kamatnih stopa, što nije slučaj kada se radi o redovitoj politici promjene kamatnih stopa kreditne institucije. Stoga smatramo da kreditna institucija treba primijeniti spomenute odredbe članka 20. stavka 1. Odluke, to jest diskontirati procijenjene buduće novčane tokove po plasmanima koji su predmet predstečajne nagodbe primjenom izvorne efektivne kamatne stope. Isto proizlazi i iz točke VP84. Međunarodnog računovodstvenog standarda 39. *Financijski instrumenti priznavanje i mjerenje* (u nastavku teksta: MRS-a 39) u kojoj je, između ostalog, navedeno: ako se uvjeti potraživanja ili ulaganja koje se drži do dospijeća ponovno dogovore ili izmijene na neki drugi način uslijed financijskih poteškoća najmoprimca ili izdavatelja, umanjenje se vrijednosti mjeri uporabom izvorne efektivne kamatne stope koja je vrijedila prije izmjene uvjeta.

Napominjemo da se odredbe članka 20. stavka 2. Odluke mogu kod djelomično nadoknadivih plasmana primijeniti samo u slučaju kada je kamatna stopa izmijenjena zbog redovitog provođenja politike kreditne institucije, a ne zbog financijskih poteškoća dužnika.

Dodatno, treba uzeti u obzir da se prema odredbama članka 24. stavaka 2. do 5. Odluke, nakon ispunjenja odredbi iz članka 24. stavka 4.

	Odluke, pri ponovnoj klasifikaciji svakih 12 mjeseci restrukturirani plasman smije rasporediti u jednu rizičnu skupinu/podskupinu nižeg stupnja kreditnog rizika, pa time plasman može u konačnici biti klasificiran u rizičnu skupinu A u kojoj nema ispravaka vrijednosti plasmana na pojedinačnoj osnovi. Dakle, u slučaju zadovoljavanja uvjeta iz Odluke moguće je da se naknadno otpuste ispravci vrijednosti koji su proizašli iz diskontiranja novčanih tokova primjenom izvorne efektivne kamatne stope.
--	---

Područje:	Članak 24. stavak 5.
Tema:	Restrukturiranje plasmana
Broj pitanja:	1677
Datum objave odgovora:	18. lipnja 2014.
Pitanje:	Primjer: Banka je prema klijentu izložena temeljem: – kredita u iznosu od 1.000.000 kuna, osiguranog stambenom nekretninom, koji se uredno otplaćuje te je klasificiran u rizičnu skupinu A; – gotovinskog kredita s dospjelim iznosom od 30.000 kuna po kojem klijent kasni s podmirivanjem svojih obveza 290 dana te je plasman klasificiran u rizičnu podskupinu B-3 i proveden je ispravak vrijednosti u iznosu od 25.500 kuna (85% vrijednosti glavnice). Radi prilagođavanja ugovornih uvjeta kreditnoj sposobnosti klijenta banka je oba kredita zamijenila jednim novim u iznosu od 1.030.000 kuna, koji je osiguran stambenom nekretninom, te očekuje urednu otplatu tog kredita. Banka smatra da ne bi bilo primjereno restrukturirani plasman u iznosu od 1.030.000 kuna temeljem članka 24. stavka 3. Odluke klasificirati u rizičnu podskupinu B-3 i provesti ispravak vrijednosti u iznosu 85% vrijednosti glavnice. Naime, u tom bi slučaju došlo do značajnog povećanja iznosa ispravaka vrijednosti unatoč tome što je banka nakon objedinjavanja plasmana u boljem položaju jer je novi plasman bolje osiguran. Osim toga, restrukturirani plasman bi tek nakon tri godine mogao biti klasificiran u rizičnu skupinu A jer prema odredbama članka 24. stavka 5. Odluke restrukturirani plasman svakih 12 mjeseci može biti raspoređen u jednu rizičnu skupinu/podskupinu nižeg stupnja kreditnog rizika. Ovakav postupak ne bi odgovarao stvarnoj kvaliteti plasmana. Predlaže se sljedeći način izračuna minimalnog iznosa ispravaka vrijednosti: postojeći iznos ispravaka vrijednosti gotovinskog kredita u iznosu od 25.500 kuna stavio bi se u odnos s novom ukupnom izloženošću u iznosu od 1.030.000 kuna. Prema postotku koji bi proizlazio iz tog odnosa odredio bi se iznos ispravka vrijednosti glavnice restrukturiranog plasmana kao i rizična podskupina. U konkretnom slučaju, ispravak vrijednosti iznosio bi 2,5% glavnice restrukturiranog plasmana (rizična podskupina B-1). Može li se predloženi način određivanja rizične skupine restrukturiranog plasmana smatrati prihvatljivim?

Odgovor:	Predloženi način određivanja rizične skupine restrukturiranog plasmana koji je nastao iz dva različito klasificirana plasmana ne smatramo prihvatljivim, budući da, prema odredbama Odluke, restrukturirani plasman rizične skupine B treba klasificirati u rizičnu podskupinu u koju je bio raspoređen prije restrukturiranja ili lošiju. Smatramo da, prema načelnim kriterijima iz Odluke, restrukturirani plasmana koji je nastao iz dva različito klasificirana plasmana treba klasificirati u rizičnu skupinu u koju je bio klasificiran plasman lošijeg stupnja kreditnog rizika. Osim toga, u opisanom slučaju, upitan je ne samo kriterij urednosti nego i kriterij kreditne sposobnosti dužnika. Prema tome, u slučaju iz primjera restrukturirani plasman bi trebao biti klasificiran u rizičnu skupinu B-3, pri čemu takav zaključak proizlazi iz činjenice da je primjer, kako i sami navodite, ekstrem. Napominjemo da bi kreditna institucija trebala imati odgovarajuća interna pravila postupanja koja bi trebala osigurati pravovremeno poduzimanje odgovarajućih mjera za naplatu ili restrukturiranje plasmana, ne čekajući da prođe čak 290 dana od nastupanja statusa dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza, kao u opisanom hipotetičkom slučaju. Naime, prema odredbama članka 22. Odluke o upravljanju rizicima ("Narodne novine", br. 1/2009., 41/2009., 75/2009., 2/2010. i 160/2013.) kreditna institucija dužna je definirati kriterije postupanja s problematičnim plasmanima. Također, na temelju minimalno propisanih zahtjeva iz Odluke, kreditna institucija treba u skladu s člankom 24. stavkom 1. Odluke sama propisati detaljne kriterije postupanja pri restrukturiranju plasmana.
----------	--

Područje:	Članak 24.
Tema:	Restrukturiranje plasmana
Broj pitanja:	1625
Datum objave odgovora:	18. lipnja 2014.
Pitanje:	1. Smatra li se restrukturiranim plasmanom plasman stavljen u mirovanje na 6 mjeseci te u tom razdoblju dužnik nije dužan ništa plaćati, a nakon isteka razdoblja mirovanja klijent je dužan odjednom podmiriti svih 6 anuiteta? Smatra li se restrukturiranim plasmanom plasman stavljen u mirovanje na 12 mjeseci zbog korištenja porodičnog dopusta, ako mu se nakon isteka roka od 12 mjeseci produlji rok otplate kredita? 2. Dužnik kasni s podmirivanjem svojih obveza po restrukturiranom plasmanu rizične skupina A preko 60 dana u iznosu od 900,00 kuna, a po plasmanu koji nije restrukturiran isti dužnik kasni s podmirivanjem svojih obveza preko 90 dana u iznosu od 1.000,00 kuna. Kako u tom slučaju utvrditi ukupan prag materijalnosti: smatra li se ukupnim dugom cijeli iznos od 1.900,00 kuna odnosno zbrajaju li se ta dva kriterija (dug preko 60 dana + dug preko 90 dana) ili treba čekati da se i kod restrukturiranog plasmanu dogodi kašnjenje preko 90 dana pa tek onda zbrajati ukupan dug?

	3. Prema članku 24. stavku 7. Odluke, ako dužnik kasni u podmirivanju svojih obveza dulje od 60 dana kreditna institucija dužna je takve plasmane klasificirati u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju. Treba li za takav restrukturirani plasman provesti ispravak vrijednosti u iznosu od 1% glavnice plasmana sukladno člancima 18. i 19. Odluke, ili u iznosu od 10% glavnice plasmana sukladno članku 15. Odluke? 4. Ako nakon isteka godine dana po restrukturiranom plasmanu rizične skupine A dužnik kasni u podmirivanju obveza, koji kriterij kašnjenja u podmirivanju dužnikovih obveza treba uzeti u obzir: 60 dana ili 90 dana?
Odgovor:	1. Prema našem mišljenju plasman stavljen u mirovanje na 6 mjeseci smatra se restrukturiranim plasmanom ako je do promjene prvobitno ugovorenih uvjeta kreditiranja došlo zbog pogoršanja bilo kojeg od općih kriterija klasifikacije. U slučaju plasmana stavljenog u mirovanje na 12 mjeseci zbog korištenja porodičnog dopusta može se zaključiti da se radi o promjeni prvobitno ugovorenih uvjeta kreditiranja do kojih je došlo zbog pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika budući da su primanja korisnika porodičnog dopusta manja od primanja u vrijeme odobravanja kredita. Stoga se i u ovom slučaju vjerojatno radi o restrukturiranju plasmana. Ponovno produljenje roka otplate istog plasmana nakon isteka roka od 12 mjeseci predstavlja novo restrukturiranje istog plasmana. 2. Prema članku 24. stavka 7. Odluke, ako dužnik kasni u podmirivanju svojih obveza po restrukturiranim plasmanima rizične skupine A dulje od 60 dana (bez obzira na materijalnu značajnost iznosa) kreditna institucija dužna je restrukturirani plasman klasificirati u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju. Dakle, navedene odredbe odnose se samo na restrukturirane plasmane rizične skupine A. Za razliku od navedenog, utvrđivanje statusa dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza iz članka 15. stavka 6. Odluke i članka 18. stavaka 8. i 9. Odluke, uključuje obveze dužnika po svim ugovornim odnosima koje su veće od 1.750 kuna i od čijeg je dospjeća prošlo više od 90 dana. U primjeru brojenje dana zakašnjenja započelo je s danom kada je ukupan iznos svih dospjelih obveza dužnika po oba plasmana postao materijalno značajan. Stoga starost ukupnog materijalno značajnog duga u primjeru iznosi više od 60, ali manje od 90 dana. 3. Kod odredbi o restrukturiranju nije propisan donji prag ispravka vrijednosti. Kreditna institucija određuje donji prag ispravka vrijednosti prema svojim internim pravilima pri čemu minimalni ispravak vrijednosti propisan internim pravilima kreditne institucije ne bi smio biti manji od minimuma (1%) propisanog odredbama članka 18. i 19. Odluke. Međutim, kada se restrukturirani plasman nakon proteka propisanog razdoblja urednosti vrati u rizičnu skupinu A te ako se radi o plasmanu osiguranom adekvatnim instrumentima osiguranja, u slučaju naknadne neurednosti na taj se plasman primjenjuju odredbe članka 15.

	stavka 4. Odluke, odnosno članka 19. Odluke, ako su identificirani dokazi o umanjenju. Ako se radi o neosiguranom plasmanu, u slučaju naknadne neurednosti primjenjuju se odredbe članka 18. Odluke koje se odnose na plasmane koji nisu osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja.
	4. Ako se radi o restrukturiranom neadekvatno osiguranom plasmanu rizične skupine A po kojemu je dužnik u razdoblju od 12 mjeseci uredno podmirivao svoje obveze (odnosno nije kasnio više od 60 dana), nakon proteka razdoblja od 12 mjeseci kreditna institucija će pri klasifikaciji tretirati plasman kao i svaki drugi plasman rizične skupine A (ali će dotični plasman i dalje uključivati u sustav naknadnog praćenja iz članka 13. stavka 3. Odluke).

Područje:	Članak 24.
Tema:	Postupak s restrukturiranim plasmanima
Broj pitanja:	1735
Datum objave odgovora:	18. lipnja 2014.
Pitanje:	Kako tretirati djelomično ili potpuno nadoknadle plasmane odobrene dužnicima koji su u slučaju sklopljene predstečajne nagodbe (ili u slučaju uspješnog restrukturiranja neovisno od predstečajne nagodbe) u procesu cjelokupnog restrukturiranja poslovanja promijenile vlasnika pri čemu je novi vlasnik bonitetna tvrtka koja ulaže značajan iznos kapitala čime se stječu uvjeti stabilnog poslovanja. Novi vlasnik nije povezana osoba s dužnikom. Može li se u tom slučaju postupati kao da se radi o novom pravnom subjektu (iako formalno-pravno to nije slučaj) iz čega bi proizlazilo da na naprijed opisane plasmane ne bi trebalo primjenjivati odredbe Odluke koje se odnose na restrukturirane plasmane (poglavito odredbe članka 24. stavaka 3. i 5. Odluke)?
Odgovor:	Ako bi kreditna institucija mogla dokazati da se u slučaju određenog plasmana ne radi o restrukturiranju plasmana, nego da se radi o novom plasmanu odobrenom kvalitetnom novom dužniku, mišljenja smo da bi takav plasman mogao biti klasificiran u rizičnu skupinu A na temelju kriterija raspoređivanja plasmana u rizičnu skupinu A iz članka 14. stavka 2. Odluke. Naime, iako bi se formalno-pravno radilo o starom dužniku, kvalitativne i kvantitativne promjene strukture dužnika trebale bi biti ostvarene u takvom stupnju koji bi ukazivao na to da se suštinski radi o sasvim novom dužniku. Te promjene bi primjerice trebale uključivati: kvalitetnu promjenu vlasničke strukture uz značajno povećanje temeljnog kapitala, značajno poboljšanje strukture sredstava i obveza, dostupnost povoljnim izvorima financiranja, kvalitetne organizacijske promjene, promjenu članova uprave tvrtke, poboljšanje proizvodnog/poslovnog programa, nova tržišta, nove instrumente osiguranja plasmana, itd. Međutim nije moguće unaprijed uspostaviti objektivna mjerila kojima bi se moglo odrediti u kojim se slučajevima restrukturiranja plasmana starom dužniku suštinski radi o odobravanju plasmana novom dužniku. Mišljenja smo da kreditne institucije taj posao u svakom konkretnom slučaju moraju

	odraditi same. Navedeno također znači preuzimanje rizika pogrešne procjene koji pri tom kreditne institucije također moraju snositi. Nadalje, u opisanom slučaju kreditna institucija trebala bi takav plasman do daljnjega smatrati restrukturiranim plasmanom te ga kao takvog iskazivati u izvještajima za potrebe HNB-a. S obzirom na to da bi se u opisanom slučaju radilo o restrukturiranom plasmanu rizične skupine A, smatramo da bi morali biti zadovoljeni dodatni uvjeti iz članka 24. stavaka 6. i 7. Odluke, koji se odnose na restrukturirane plasmane rizične skupine A, uključujući sustav naknadnog praćenja iz članka 13. stavka 3. Odluke. Ako kreditna institucija ne raspolaže s dovoljno dokaza da se radi o suštinski novom dužniku te ako je plasman prije restrukturiranja bio raspoređen u jednu od podskupina rizične skupine B, kreditna institucija dužna je postupiti u skladu s odredbama članka 24. stavka 3. Odluke i plasman klasificirati najmanje u rizičnu podskupinu u koju je bio raspoređen prije restrukturiranja. Također, kreditna institucija će u tom slučaju morati primijeniti odredbe članka 24. stavaka 4. i 5. Odluke i tek nakon zadovoljavanja propisanih uvjeta i rokova, klasificirati plasman u rizičnu skupinu/podskupinu nižeg stupnja kreditnog rizika.
--	--

Područje:	Članak 37.
Tema:	Neovisni procjenitelj
Broj pitanja:	1600
Datum objave odgovora:	18. lipnja 2014.
Pitanje:	Smatra li se procjena vrijednosti koju je izradio zaposlenik kreditne institucije koji posjeduje potrebne kvalifikacije, sposobnosti i iskustvo potrebno za utvrđivanje vrijednosti nekretnine procjenom neovisnog procjenitelja, odnosno smatra li se nekretnina procijenjena na taj način adekvatnim (primjerenim) instrumentom osiguranja u skladu s člankom 37. Odluke?
Odgovor:	U odredbama Odluke nije precizirano što se podrazumijeva pod pojmom "neovisni procjenitelj". U skladu sa stručnom literaturom i praksom, može se zaključiti da osoba koja se smatra neovisnim procjeniteljem ne smije imati vlastitih interesa s obzirom na rezultat procjene, niti smije na drugi način biti povezana s poslom za koji je angažirana, budući da je dužna izraditi objektivnu procjenu nekretnine u skladu s pravilima struke. Stoga, ako kreditna institucija namjerava svojem zaposleniku povjeriti ulogu neovisnog procjenitelja dužna je osim odgovarajuće stručnosti osigurati i neovisnost tog zaposlenika pri izradi procjene nekretnine, što se postiže adekvatnom internom organizacijskom strukturom i internim procedurama kreditne institucije. Drugim riječima, kreditna institucija u svojim internim pravilima sama propisuje što se podrazumijeva pod pojmom "neovisni procjenitelj" u svrhu primjene odredbi Odluke. Mišljenja smo da se u opisanom smislu procjena vrijednosti koju je izradio

	zaposlenik kreditne institucije može smatrati procjenom neovisnog procjenitelja, te da se nekretnina procijenjena na taj način može smatrati adekvatnim (primjerenim) instrumentom osiguranja u skladu s člankom 37. Odluke.
--	--

Područje:	Članak 37.
Tema:	Definicija nekretnina i pokretnina
Broj pitanja:	679
Datum objave odgovora:	17. veljače 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Mogu li se građevinska zemljišta koja nisu namijenjena za gradnju poslovnih nekretnina ili kuća uzeti u obzir pri klasifikaciji ako su ispunjeni uvjeti navedeni u članku 37. Odluke?
Odgovor:	U Odluci su propisani kriteriji koje nekretnina/pokretnina treba ispuniti da bi se mogla uzeti u obzir pri klasifikaciji osiguranih plasmana i preuzetih izvanbilančnih obveza. Ti se kriteriji odnose na bilo koju nekretninu ili pokretninu. Prema tome, i građevinska zemljišta koja nisu namijenjena za gradnju poslovnih nekretnina ili kuća mogu se uzeti u obzir pri klasifikaciji ako su ispunjeni uvjeti navedeni u članka 37. Odluke, prvenstveno dokazi da je realno procijenjena vrijednost nekretnina i postoji mogućnost njihovog unovčenja u primjerenom roku.

Područje:	Članak 37. stavak 8. točka 4.
Tema:	Polica osiguranja koja nije obnovljena kao instrument osiguranja plasmana
Broj pitanja:	535
Datum objave odgovora:	27. travnja 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Kao jedan od uvjeta da bi se nekretnina koja služi kao instrument osiguranja potraživanja smatrala adekvatnim instrumentom osiguranja zahtjeva se polica osiguranja dotične nekretnine vinkulirana u korist kreditne institucije (članak 37. stavak 8. točka 4. Odluke). Kako postupiti ako postoji višegodišnja polica osiguranja dotične nekretnine, vinkulirana u korist kreditne institucije, ali godišnja polica nije obnovljena? Može li se nekretnina smatrati adekvatnim instrumentom osiguranja ili se zbog neobnovljene police osiguranja nekretnine mora, na temelju dana kašnjenja (dulje od 365 dana), provesti 100%-ni ispravak vrijednosti plasmana? Naime, kroz sudski postupak kreditna institucija očekuje naplatu iz opisanog instrumenta osiguranja.
Odgovor:	S obzirom na to da godišnja polica osiguranja predmetne nekretnine nije obnovljena, dotična nekretnina (pošto je izgubila status osigurane nekretnine), ne može se u smislu Odluke smatrati adekvatnim instrumentom osiguranja. Stoga, iako su poduzete pravne radnje za naplatu potraživanja prodajom spomenute nekretnine, osigurani plasman ne može ostati u rizičnoj skupini A. Mišljenja smo da bi dotični plasman trebalo rasporediti u rizičnu podskupinu B-1 ili lošiju i prije isteka roka od dvije godine od dana pokretanja pravnih radnji odnosno na temelju procijenjenog novčanog toka koji se očekuje od prodaje neosigurane nekretnine, uzimajući pritom u obzir povećani rizik izostanka novčanog toka uslijed štetnog događaja, koji može bitno umanjiti upotrebnu i

	prometnu vrijednost te nekretnine.
--	------------------------------------

Područje:	Članak 37. stavak 9.
Tema:	Procjena vrijednosti nekretnine od nezavisnog procjenitelja
Broj pitanja:	535
Datum objave odgovora:	17. veljače 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Prema članku 37. stavku 8. točki 5. Odluke, kao jedan od uvjeta da bi se nekretnina koja služi kao instrument osiguranja potraživanja smatrala adekvatnim instrumentom osiguranja, popisano je da je potrebno imati procjenu vrijednosti nekretnine od neovisnog procjenitelja ili kupoprodajni ugovor, a stavak 9. istog članka zahtijeva praćenje vrijednosti poslovne nekretnine jednom godišnje odnosno stambene nekretnine jednom u tri godine. S obzirom na navedeno, može li se nekretnina smatrati adekvatnim instrumentom osiguranja ako je nekretnina procijenjena prije 4 godine, a očekuje se nova procjena u započetom sudskom postupku? Treba li u opisanom slučaju, pod pretpostavkom da dužnik kasni s plaćanjem dulje od 365 dana, provesti 100%-ni ispravak vrijednosti iznosa plasmana, iako će kroz sudski postupak kreditna institucija naplatiti svoje potraživanje?
Odgovor:	U spomenutom članku 37. stavku 9. traži se kontinuirano praćenje vrijednosti nekretnina koje služe kao instrumenti osiguranja potraživanja (poslovne nekretnine jednom godišnje, a stambene nekretnine jednom u tri godine). Pri tom se, osim procjene neovisnog procjenitelja, pod praćenjem podrazumijeva i praćenje putem statističkih metoda, odnosno praćenje promjene tržišnih uvjeta. Ako kreditna institucija može na temelju takvog praćenja argumentirano dokazati da nije došlo do smanjenja vrijednosti nekretnine odnosno pogoršanja tržišnih uvjeta, dotična se nekretnina može smatrati adekvatnim instrumentom osiguranja premda je od procjene neovisnog procjenitelja prošlo više od jedne (poslovna nekretnina) odnosno tri godine (stambena nekretnina). Ako se u vašem pitanju radi o nekretnini iz članka 37. stavka 10., kojom je osiguran plasman koji čini više od pet posto regulatornoga kapitala kreditne institucije ili prelazi iznos od 20 milijuna kuna (ovisno o tome što je niže) i ako je neovisna procjena te nekretnine starija od tri godine, do nove procjene neovisnog procjenitelja dotična se nekretnina ne smatra adekvatnim instrumentom osiguranja. Stoga se, do momenta ponovne procjene, pod pretpostavkom da dužnik kasni s plaćanjem dulje od 365 dana, treba provesti 100%-ni ispravak vrijednosti plasmana.

Područje:	Članak 37. stavak 10.
Tema:	Identificiranje plasmana koji čine više od pet posto regulatornoga kapitala
Broj pitanja:	847
Datum objave odgovora:	27. travnja 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Prema članku 37. stavku 10. Odluke, za plasmane koji čine više od pet posto regulatornoga kapitala kreditne institucije ili prelaze iznos od 20 milijuna kuna (ovisno o tome što je niže), kreditna institucija dužna je osigurati da neovisni procjenitelj izvrši procjenu vrijednosti nekretnina

	najmanje svake treće godine. Treba li kreditna institucija za potrebe identificiranja takovih plasmana utvrđivati plasmane koji prelaze pet posto regulatornoga kapitala u odnosu na bruto izloženost ili se takvi plasmani utvrđuju s obzirom na neto izloženost?
Odgovor:	Za potrebe identificiranja plasmana koji čine više od pet posto regulatornoga kapitala kreditne institucije ili prelaze iznos od 20 milijuna kuna (ovisno o tome što je niže) kreditna institucija dužna je uzeti u obzir bruto knjigovodstvenu vrijednost plasmana tj. knjigovodstveni iznos potraživanja po tom plasmanu koja su iskazana na računima bilance ne uzimajući u obzir umanjjenja za ispravke vrijednosti.

Područje:	Članak 39.
Tema:	Neadekvatni instrumenti osiguranja
Broj pitanja:	44
Datum objave odgovora:	12. veljače 2009., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	U članku 39. Odluke definirani su neadekvatni instrumenti osiguranja te se spominju mjenice, ovršne izjave, jamstva osoba koje nemaju odgovarajući bonitet ili nemaju kreditnu procjenu vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika. Mogu li se spomenuti instrumenti osiguranja primljeni od osoba s odgovarajućim bonitetom svrstati u ostale primjerene instrumente osiguranja?
Odgovor:	U članku 39. Odluke kao primjer neadekvatnih instrumenata navedene su mjenice dužnika, ovršne izjave dužnika i jamstva osoba koje nemaju odgovarajući bonitet ili nemaju kreditnu procjenu vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika. Iz toga proizlazi da se mjenice dužnika, ovršne izjave dužnika i jamstva osoba koje imaju odgovarajući bonitet ili kreditnu procjenu vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika, mogu priznati kao adekvatni instrumenti osiguranja, ako se kvaliteta tih instrumenata na temelju odgovarajućih dokaza može izjednačiti s ostalim prvorazrednim instrumentima osiguranja na temelju odredbi članka 36. stavka 5. Odluke ili primjerenim instrumentima osiguranja na temelju odredbi članka 38. stavka 6. Odluke.

Područje:	Članak 41. stavak 2.
Tema:	Tretman umanjjenja (ispravaka) vrijednosti plasmana rizične skupine A
Broj pitanja:	1657
Datum objave odgovora:	18. lipnja 2014.
Pitanje:	Prema članku 17. stavku 3. Odluke umanjjenje (ispravak) vrijednosti plasmana rizične skupine A knjigovodstveno se provodi na teret troškova kreditne institucije za razdoblje u kojem su gubici utvrđeni i u korist odgovarajućih računa ispravaka vrijednosti plasmana koji su predmet klasifikacije prema ovoj Odluci. Nadalje, prema članku 41. stavku 2. Odluke, za potrebe izvještavanja Hrvatske narodne banke kreditna institucija dužna je umanjjenje vrijednosti plasmana rizične skupine A na skupnoj osnovi rasporediti na pojedinačne plasmane.

	Treba li kreditna institucija u okviru pojedinačnih plasmana otvoriti račune ispravaka vrijednosti na koje će se raspoređivati ispravci vrijednosti plasmana rizične skupine A na skupnoj osnovi, ili iste može evidentirati na računu 916 Posebne rezerve za identificirane gubitke koji se utvrđuju na skupnoj osnovi za plasmane rizične skupine A te ih, u skladu s pravilima statističkog, bonitetnog i nadzornog izvještavanja kreditnih institucija, izvještajno iskazati na pripadajućem plasmanu?
Odgovor:	Mišljenja smo da kreditne institucije protustavku troškova vrijednosnih usklađivanja plasmana rizične skupine A na skupnoj osnovi mogu evidentirati na sljedeći način: a) na pasivnim računima skupine 916 u skladu sa poglavljem 3.8.6. stavkom 23. Upute za primjenu kontnog plana za banke (NN, br. 115/2003., 39/2004. i 29/2006.), ili b) na računima ispravaka vrijednosti plasmana rizične skupine A na skupnoj osnovi koje su u skladu s poglavljem 1. stavkom 2. Upute za primjenu kontnog plana za banke otvorile za svoje potrebe u okviru pojedinih računa na kojima se knjiže plasmani. U oba navedena slučaja kreditne institucije moraju u svojim analitičkim evidencijama plasmana osigurati odgovarajuću informatičku podršku koja omogućava da se, u izvještajne svrhe, umanjenje vrijednosti plasmana rizične skupine A na skupnoj osnovi rasporedi na pojedinačne plasmane.

Područje:	Članak 41.
Tema:	Opisivanje i izvješćivanje plasmana rizične skupine A
Broj pitanja:	746
Datum objave odgovora:	27. travnja 2010., ažurirano 18. lipnja 2014.
Pitanje:	Kako se, za potrebe statističkog i bonitetnog izvješćivanja, plasmani opisuju modalitetima "AA" i "A9" obilježja Rizična skupina, s obzirom na dane kašnjenja?
Odgovor:	Plasmani koji sukladno odredbama Odluke do daljnjega mogu ostati u rizičnoj skupini A, ali po kojima postoje dospjela nenaplaćena potraživanja starija od 90 dana opisuju se modalitetom "A9" obilježja Rizična skupina za potrebe Upute za statističko i bonitetno izvješćivanje. Ostali plasmani rizične skupine A opisuju se modalitetom "AA" obilježja Rizična skupina.